

KARADENİZ'DE BALIKÇILIK YÖNETİMİ UYGULAMALARI VE SOSYO-EKONOMİK ETKİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Erdal ÜSTÜNDAĞ - SUMAE

Projenin Amacı

Proje, balıkçılık yönetiminde alınan kararların uygulamada ne gibi etkilerinin olduğunu araştırmak, önemli balıkçılık yönetimi uygulamalarının sektörel, sosyal ve ekonomik açıdan etkilerini belirlemek ve değerlendirmek amacıyla yürütülecektir.

Bu çalışmayla ülkemizde şimdiye kadar yürütülen balıkçılık yönetim uygulamaları genel hatlarıyla ortaya konulduktan sonra günümüzdeki uygulamalar detaylı olarak ele alınacaktır. Böylece güncel verilerle balıkçılık yönetiminin balıkçılığımızın sosyo-ekonomik gelişimine etkileri belirlenecektir. Belirlenen bu etkiler geleceğe yönelik planlamalar yapılmasında ve kararlar alınmasında yol gösterici olacaktır. Amaçlar:

- Balıkçılık yönetiminde alınan kararların uygulamada ne gibi etkilerinin olduğunu araştırmak,
- Önemli balıkçılık yönetimi uygulamalarının sektörel, sosyal ve ekonomik açıdan etkilerini belirlemek,
- Sektörel yapı ve dinamikleri ortaya koymak,
- Geleceğe yönelik önerilerde bulunabilmek.

Projenin Gereçesi

- Balıkçılık yönetiminde etkin planlama ve karar alma sürecinin önemi,
- Sosyo-ekonomik araştırmaların ve etki

değerleme analizlerinin artan önemi ,

- AB, GFCM vb. organizasyonlar için gerekli parametrelerin temini,
- Kırsal kalkınma ve ülkesel gelişmişlikte belirleyici olan verilerin ortaya konulması,

Materyal-Metot

Çalışmanın materyalini balıkçılık yönetimi uygulamalarının etki ettiği Karadeniz balıkçılık sektöründen toplanacak olan sosyal ve ekonomik veriler oluşturacaktır. Çalışma kapsamında dikkate alınacak bazı sosyo-ekonomik veriler şunlardır:

- Başlıca çıkar grupları,
- İstihdam yapısı ve alternatifleri,
- Vergiler,
- Teknolojik gelişmeler ve sektörün adaptasyonu,
- Pazar trendleri,
- Makro ekonomik politikalar,
- Uluslararası anlaşmalar,
- Mevcut kurumsal yapı,
- Sektör içindeki anlaşmazlıklar vb.

Balıkçılık yönetimi uygulamaları üç kısımda ele alınacaktır.

- Geçmişte yapılan uygulamalar (kurumsal yapı, destekler, sirkülerler vb.)
- Son yıllarda uygulanmakta olan ve etkileri halen devam eden kararlar (gemi uzatma, mazot desteği, gece avcılığı, yasaklar, vb.)
- Yakın gelecekte yapılacak olan uygulamalar (karaya çıkış noktaları, kotalar vb.)

Balıkçılık yönetimi uygulamalarının değerlendirme sürecinde aşağıdaki adımlar takip edilecektir:

- Geçmişten günümüze uygulanan önemli balıkçılık yönetimi kararlarının belirlenmesi ve etkilerinin araştırılması,

- Etkisi hala devam eden güncel uygulamaların ve etkilerinin detaylı arazi çalışmalarıyla ortaya konulması (arazi anket çalışmaları),
- Uygulanan kararların paydaşlar üzerindeki sosyo-ekonomik etkilerinin belirlenmesi,
- Mevcut durum yorumlanıp, yeni kararların alınmasında idarecilere geri besleme sağlanması, gelecekle ilgili projeksiyonun ortaya konulması,

Proje başlangıcında Tarım ve Köyüşleri Bakanlığı ve balıkçılıkla ilgili diğer kurumlardan temin edilecek bilgilerle, geçmişten günümüze önemli balıkçılık yönetimi kararlarının ne gibi etkileri olduğunu genel hatlarıyla ortaya konulmaya çalışılacaktır. Bunun için üretim ve tüketim rakamları, ekonomik göstergeler irdelenecektir. Geçmiş yıllardaki uygulamalar genel verilerle ülke çapında değerlendirirken; anket çalışmaları Karadeniz balıkçılığı üzerinden yürütülecektir.

Etkisi hala devam eden yakın geçmişteki uygulamalar ile halen uygulanan politikalar ise detaylı arazi çalışmalarıyla ortaya konulacaktır. Sosyo-ekonomik etkileri ortaya koymak amacıyla Karadeniz'de anket çalışmaları planlanmaktadır. Anket ve arazi çalışmalarında güncel olan mazot desteği, gemi uzatma uygulamaları, Karadeniz'de bu yıl uygulanan gece avcılığı, yeni başlayacak olan karaya çıkış noktaları gibi uygulamaların etkileri belirlenmeye çalışılacaktır. Bu kararların uygulanmasıyla balıkçıların gelirlerinde, istihdamda ve av gücünde meydana gelen artış veya azalmalar tespit edilecektir.

Karadeniz balıkçılığı üzerinde yürütülen anket çalışmalarında elde edilecek verileri karşılaştırmak ve test etmek amacıyla Ege balıkçıları ile de pilot bir anket çalışması yapılacaktır. Böylece diğer denizlerimizdeki balıkçılara da etkisi olabilecek bazı yönetim uygulamalarının etkilerinin Karadeniz'deki bulgularla kıyaslanma imkanı sağlanacaktır.

Veri toplama amacıyla uygulanacak yöntemler şu şekildedir;

- Veri Toplama,
  - Teknik raporlar, istatistikler ve yayınlar,
  - Sörvey ve Anket uygulamaları,
- Anket Uygulaması,
  - Gerekli verilerin belirlenmesi
  - Sorularının ve formatın belirlenmesi

- Ön uygulama ve revizyon
- Örnekleme yöntemi ve örnek büyüklüğü
- Arazi uygulaması
- Veri İşleme ve Değerlendirme

Verileri topladıktan sonra uygulanan kararların balıkçılığımıza olan (sosyal, ekonomik vs.) etkileri belirlenerek istatistiki analizler ile mevcut durum yorumlanıp bunun üzerinden gelecek projeksiyonu ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Beklenen Faydalar

Proje ile balıkçılık yönetiminde uygulanan önemli kararların balıkçılar ve sektör üzerinde ne gibi sosyo-ekonomik etkilere sebep olduğu ve bu etkinin boyutları belirlenmiş olacaktır. Böylece alınan kararların uygulamada balıkçılığımıza kazandırdığı olumlu etkiler veya neden olduğu olumsuzluklar tespit edilecektir. Elde edilen verilerin değerlendirilmesiyle yakın gelecekte uygulanacak olan kararların etkileri tahmin edilmeye çalışılacaktır.

Projeden beklenen faydalar ve katkılar şunlardır:

- Balıkçılık yönetimi uygulamalarının etkinliğinin ölçülmesi,
- Balıkçılık yönetimi uygulamalarının swott analizini yapmak,
- Karar alıcılara yardımcı olacak veriler sağlamak,
- Gelecekteki uygulamalar için önerilerde bulunmak,
- Etkin ve sürdürülebilir bir balıkçılık yönetimi için veriler sağlamak,
- Stokların dolayısıyla sektörün ve de balıkçının korunması

